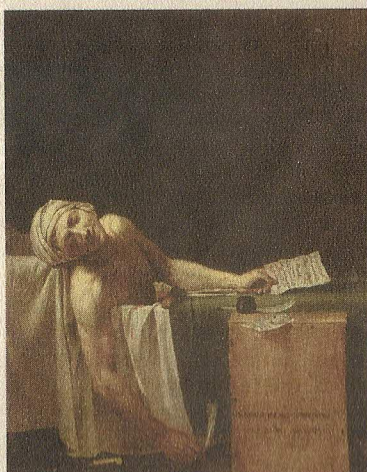

CLOSE-UP

MUSEE D'ORSAY TOONT KUNST OVER MOORD EN DOODSLAG

Waarom moordt de mens? Een tentoonstelling in het Musée d'Orsay in Parijs laat voor het eerst zien wat kunstenaars daarover dachten.

EXHIBITIONS
0451GEFASCINEERD
DOOR HET KWAAD

Atelier van David, 'De dood van Marat', ca. 1793. © Musée des Beaux-Arts Reims

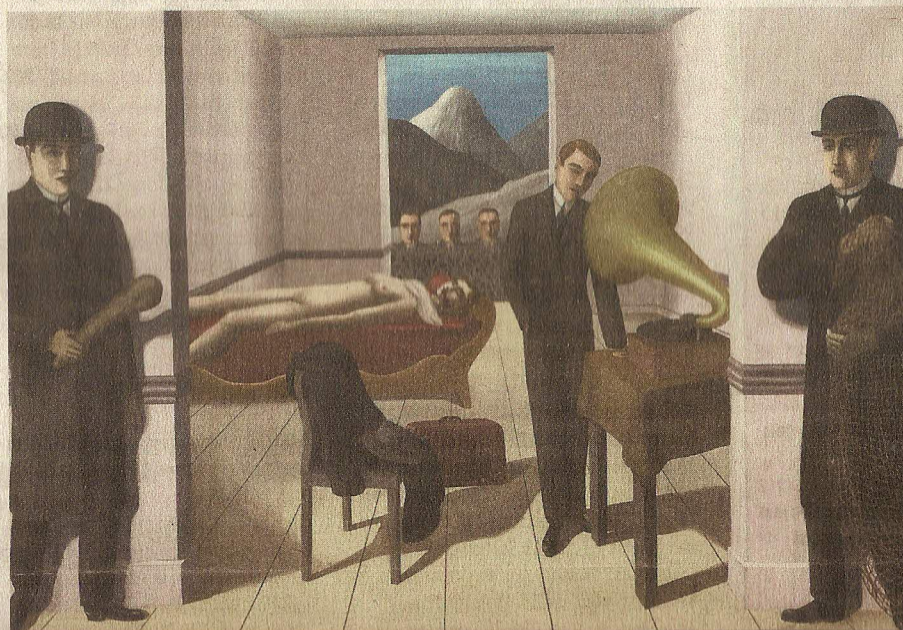
VAN ONZE MEDEWERKER
LIEVEN VAN DEN ABEELE

PARIS | Uit de tentoonstelling *Crime et châtement* (Misdad en straf) in het Musée d'Orsay blijkt niet alleen de immense fascinatie van de kunstenaars voor moord en doodslag, je ziet er ook dat één krachtig beeld nog altijd meer zegt dan duizend woorden. De ti-

gas, Cézanne, Picasso, Magritte, Munch en vele anderen.

Om de tentoonstelling enig historisch perspectief te geven, werd ze gevat tussen het voorstel van Le Peletier de Saint-Fargeau om de doodstraf af te schaffen ten tijde van de Franse Revolutie, en de uiteindelijke opheffing ervan een kleine tweehonderd jaar later.

Het overzicht begint met de laatste guillotine, die na 1981 naar het depot van het Musée des Arts et des Traditions populaires verhuisde en hier voor het eerst opnieuw publiekelijk wordt tentoongesteld, en eindigt met *Electric chair*, een bekende zeefdruk van Andy Warhol. Dat laatste is een duidelijke verwijzing naar de Verenigde Staten, waar de doodstraf nog altijd wordt uitgevoerd.

EXHIBITIONS
0451

tel van de tentoonstelling werd ontleend aan de gelijknamige roman van Dostoevski. Jean Clair maakte er, in de geest van eerdere successen zoals *L'âme au corps* en *Mélancolie*, opnieuw een mooie ideeëntentoonstelling vol verrassingen van. Kunstwerken, strafwerktuigen en documenten staan en hangen zij aan zij. Er is zowel aandacht voor de terreur van de Franse revolutie als voor de *femme fatale* van Félicien Rops of de lustmoordenaars van George Grosz en Otto Dix. Illustraties uit populaire media hangen naast schilderijen van David, Goya, Wiertz, Hugo, De-

De tentoonstelling laat zien dat de visie van de kunstenaars evolueerde. In het beroemde schilderij *De dood van Marat* van David – de tentoonstelling heeft niet het origineel dat in Brussel hangt, maar een kopie uit het atelier – wordt Marat voorgesteld als een martelaar van de revolutie, hoewel hij verantwoordelijk geacht wordt voor de septembermoorden en de terreur. Meer dan zestig jaar later was Charlotte Corday, de vrouw die Marat in zijn bad vermoordde, de heldin: in een schilderij van Paul Baudry kreeg ze de allures van Jeanne d'Arc. Er

René Magritte, 'De bedreigde moordenaar', 1927. © Scala www.scalarchives.com

Een krachtig beeld zegt meer dan duizend woorden

hangen ook versies van Munch en Picasso, waarin de moordende vrouw een seksuele ondertoon krijgt. De vrouw met het mes is bij Picasso vermoedelijk diens geliefde Dora Maar.

De tentoonstelling gaat uitvoerig in op moord en doodslag zoals die in de Bijbel, de mythologie en de geschiedenis op uiteenlopende manieren tot uiting komt. Vadermoord, broedermoord, kindermoord, kannibalisme, passie-moord, lustmoord en massamoord passeren de revue. Maar ook de betekenis en de waarde van de doodstraf en hoe wij daarmee omgaan, komen aan bod. Wie beslist er over het leven van de medemens: God, de koning, het volk?

Boven alles gaat *Crime et châtiement* over het probleem van het kwaad, dat zowel een religieus, een filosofisch als een maatschappelijk probleem is. De tentoonstelling getuigt van een grote fascinatie voor het menselijke lijden, zowel bij de kunstenaars als bij de mensen die zij afbeelden. Mensen zijn gebiologeerd door de heiligschennende overtreding van het verbod op moord en verkrachting, maar ze kijken ook met een ongezonde nieuwsgierigheid uit naar de uitspraak en de uitvoering van de straf. Vandaar het succes van de misdaadberichtgeving in populaire kranten en tijdschriften, die hun publiek doen huiveren terwijl ze pretenderen het met morele waarden op te voeden.

Het beeld van de misdaad in de

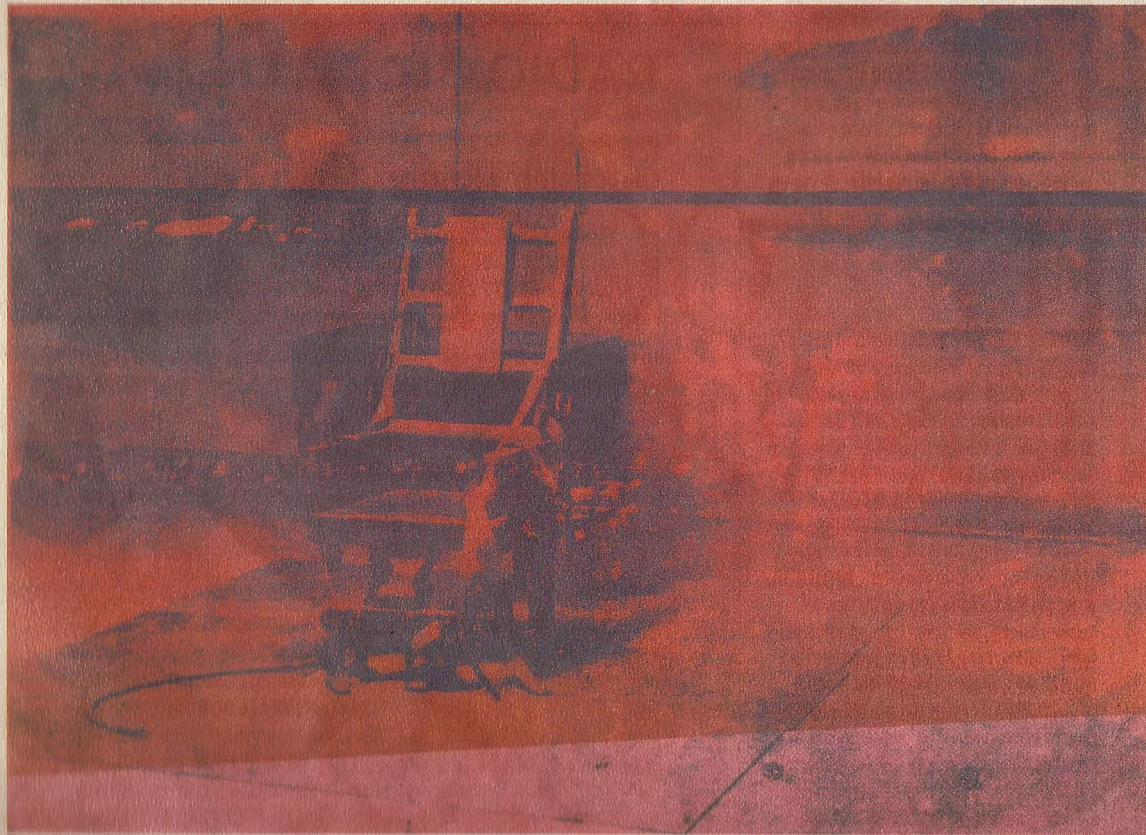

Alfred Kubin,
'De aap', 1903-1904. © adagp

kunst is altijd ambigu. De crimineel wordt opgevoerd als een held of als de donkere zijde van de held. *Crime et châtiement* is een tentoonstelling die je niet onberoerd verlaat. Het is een wonderlijke beschouwing over de menselijke natuur, gevat in haar luguberste en haar humanste uitersten.

'Crime et châtiement' loopt tot 27 juni in het Musée d'Orsay in Parijs.

ONLINE
www.musee-orsay.fr

De elektrische stoel volgens Andy Warhol, 1967-1968. © adagp